

MERCATOR

AZ BIZTOS VOLT, HOGY VILÁGUTAZÓK LESZÜNK Petyával... És azt is tudtuk, hogy valami nagyon fontosat fedezünk fel: új égitesteket, de ha nem, legalább egy új földrészt... Ha esetleg mégsem, akkor rég elfeledett városokat. Persze, Petya szerényebb volt, neki végső soron egy új állat- vagy madárfaj is megfelelt volna – de nekem nem! Volt egy füzetünk, amibe beleírtuk a világutazáshoz szükséges dolgokat. Egy részüket fejből, de legtöbbjüket annak alapján, amit olvastunk. Az expedíciós felszerelések mellett fő helyen szerepeltek a térképek. Mégpedig régié, mert – tudhatja mindenki – azokon van megjelölve a kincs helye az ismeretlen szigeten. Bennünket a kincs is érdekelt, de még inkább a földrész, ahol elrejtették.

Úgy kilenc-tíz évesek lehettünk, amikor elkezdtük a gyűjtögetést: pincéből-padlásról bármit, ami majd kell az utazáshoz. Régi térképet viszont nem találtunk sehol.

És akkor jött a vakáció, és a prágai utazás: apámnak barátai éltek a cseh fővárosban, egyiküknél laktunk a Malá Stranán, két percre a Zlatá Ulicától, az Aranyművesek utcájától. Korábban már láttam a mesebeli kis házikókat és bennük a boltokat – de most régi térképet vadászni indultam a kis antikváriumba. Volt majdnem kétszáz koronám, a zsebpénzemből váltottam...

Egy szakállas bácsika volt a boltos, kérdezgetett csehül, aztán németül – és megértette, mit szeretnék. Hátravitt a raktárába, és egy felső polcra levett egy térképlapot.

– Mercator! – fújta le róla a port. – Sehr alt...

Pontosan az volt, amit kerestem. Arra már nem emlékszem, hogy mit ábrázolt, de arra nagyon is, hogy amikor megkérdeztem:

– Wieviel kostet?

Azt mondta: – Zweitausend Kronen...

– Kétezer?! Te jó ég, honnan szednék ennyit?

Még négy napig voltunk Zdenek bácsiek vendégei – és én még vagy ötször elmentem a mesebeli könyvesbácsihoz. A hazaindulásunk előtti napon már ezerkétszázért odaadta volna a Mercator-térképet, de hát...

Míndez arról jutott eszembe, hogy mácius 5. Gheert Cremer (franciásan Gerard de Cremere, latinósva Gerardus Mercator) születésnapja. 1512-ben született Kelet-Flandriában, tanult a holland Hertogenboschban, majd a Leuveni Egyetemen. Ott is kezdett dolgozni: társaival minél pontosabb földgömböt akartak készíteni. Tervezett műszereket is, de térképészeti műhelye hozott igazi sikert neki. Sok utazása és vallása szemet szúrt az illetékeseknek: eretnokség vádjával perbe fogták, és hét hónapra börtönbe zárták (protestáns volt, és Németalföldet akkortájt a katolikus spanyol korona uralta).

Szabadulása után Duisburgba költözött. Itt készült Európa-térképe. Az ottani egyetemen matematikát tanított, sok-sok térképet adott ki. Vilmos herceg udvari térképésznek nevezte ki, és ekkor készítette el újfajta tengerészeti térképét. Ez már szögtartó vetületben készült: Mercator egy hengerpalástra rajzolta a Föld térképét. (Ezt az eljárást mindmáig használják a hajózásban!). Készített atlaszt (ő nevezte el így a térképek gyűjteményét), műhelyéből került ki Franciaország, Németország, Hollandia térképe, majd a Balkánt és Görögországot adta ki. Újfajta eljárással készített földgömbjeiből összesen 22 maradt fenn – ezek nyomtatott, kézzel színezett glóbuszok, faállványra szerelve, bronzból készült horizonttal. Gerardus Mercator jómódú polgárként halt meg 1594-ben, 82 évesen, Duisburgban.

Én pedig nem lettem világotutató-kutató – bár a térképeket ma is nagyon szeretem böngészni. Főleg a nagyon régieket. Mert hát: ki tudja? Hátha...

SZÖVEG: KRISTÓF GÁBOR

UTAZÁS

TELEKI SÁMUEL FELFEDEZŐ KLUB

UTAZÁSOK A GÖRGÉNYI-HAVASOKTÓL
AZ ALTÁJIG ÉS ALASZKÁIG

www.telekiutak.hu

KÖRUTAZÁS – LENGYEL TÁJAK MAGYAR EMLÉKEI

**Przemysl erődje–Jaroslaw–Sandomierz–Zamość
–Czestochowa és Krakko (Krakow) – a Keleti-Beszkidék,
a Babia Góra és a Lengyel-Tátra vadregényes tájai**

2015. szeptember 19–27.

Utazás: 50 személyes autóbusszal

Szállás: 3 csillagos szállodák 2 ágyas szobáiban, reggeli- és vacsora-ellátással

Tudományos vendég: Dr. Kubassek János, a Magyar Földrajzi Múzeum igazgatója

A magyar–lengyel kapcsolatok legszebb, igaz meséi – Keleti-Beszkidék–Bieszczadki Nemzeti Park–Solina-tó–Tarnica (1346 m)–Kracicyni várkastély–Przemysl erődvárosa–Jaroslaw óvárosa–Przeworsk–Lancut kastélya–Rzeszów–Baranow Sandomierski–Sandomierz–Zamość–Puszcza Solska–Pilzno–Tarnów–Debno–Krakko (Krakow)–Czestochowa – A Pálos-rend története–Babia Góra Nemzeti Park–Nyugati-Beszkidék–Zakopane–Lengyel-Tátra tetőgerinc–Tutajozás a Dunajec Nemzeti Parkban–Nedec vára

Részvételi díj 1 főre reggelivel és vacsorával	179 700 Ft
1 éves Magyar Földrajzi Társaság-tagság és Földgömb-előfizetés	A részvételi díjban
Belépők irányára (a helyszínen fizetendő)	139 PLZ

Fakultatív belépők: Gubalówka-vasút; Kasprowy-felvonók; Wawel-belépők. 130.-PLZ

Jelentkezés, információ:

Gögs Norbert: (+ 36-30) 250-2765

norbert@telekifelfedezok.hu

Licence: U-000086 Reg. no.: 01-09-694682